of Mejlis, its structural features and functioning under the occupation of Crimea by the Russian Federation. Particular attention is paid to the analysis of the interaction of Mejlis with the Ukrainian state and international organizations, as well as its influence on the formation of political processes at both national and global levels. The author describes the historical development of Mejlis as an institution of national self-government that emerged in response to the need to consolidate the Crimean Tatar people after their return from deportation. Attention is focused on the principles of self-organization, democracy and non-violence, which became the basis of Mejlis' activities. The author analyzes the current activities of Mejlis in the context of cooperation with the state authorities of Ukraine and international organizations. The role of Mejlis in the development and implementation of policy on the occupied territories, as well as its contribution to the protection of the rights of Crimean Tatars is studied. The significance of Mejlis as an institution that, despite the occupation, has retained its legitimacy and continues to act actively in the interests of the Crimean Tatar people is emphasized. The author analyzes the international aspect of Mejlis's activities, examines its cooperation with international human rights organizations and governments of different countries, as well as participation in global forums aimed at protecting human rights. Particular attention is paid to the recognition of Mejlis as a legitimate representative body of the Crimean Tatars in the international arena. The challenges and opportunities faced by Mejlis in the context of current global political changes are explored. The author analyzes the impact of international sanctions against Russia on the activities of Mejlis and its ability to influence international processes aimed at protecting the rights of Crimean Tatars and restoring the territorial integrity of Ukraine. It is emphasized that Mejlis continues to be an important political and cultural institution capable of effectively responding to the challenges of our time and ensuring the protection of the interests of the Crimean Tatars both in Ukraine and in the international arena.

Keywords: *Mejlis of the Crimean Tatar people, Kurultai of the Crimean Tatar people, national self-government, institutional capacity, occupation of Crimea, human rights protection, civil society, democracy, representative body of the indigenous people, identity, self-organization, self-determination, collective rights.*

https://doi.org/10.31392/UDU-nc.series22.2024.36.16
УДК 352:323.2:316.334.3:355.02

Євген Вергелюк,
аспірант кафедри політичних наук,
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
ORCID: 0009-0007-9266-200X; email: ye.o.verheliuk@udu.edu.ua

ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

У статті осмислюється поняття «громадянське суспільство» та основні засади функціонування органів місцевого самоврядування в громадянському суспільстві, а також проаналізовано роль громадянського суспільства, особливо важливе місце в умовах війни в Україні. Всі українці беруть активну участь у суспільному житті держави та роблять свій внесок у спільну перемогу над ворогом. Саме тому роль громадянського суспільства є такою важливою. Майбутнє нашої нації залежить від колективної сили та єдності кожної людини. У статті пояснюється значення інститутів громадянського суспільства в розвитку та функціонуванні демократичної держави. Досліджено нормативно-правову базу, яка регулює взаємодію організацій громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування. Результати дослідження показали, що нормативно-правова база, яка регулює взаємодію та правові відносини між органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства в Україні, охоплює Конституцію України, міжнародне право, окремі закони України та підзаконні акти Важливою. ознакою громадянського суспільства є його незалежність не тільки від держави, а й від публічної влади, до якої належить і місцеве самоврядування. Місцеве самоврядування не можна вважати частиною громадянського суспільства, оскільки це прямо заборонено законом. Навпаки, структура громадянського суспільства формується за бажанням громадян, а не за конкретними законами. У демократичній державі громадянське суспільство взаємодіє з державною владою. Публічна влада – вид суспільно-політичної, суверенної та законної влади, заснованої на публічному інтересі та безособовості. Ця, заснована на праві та законодавстві, система соціальних, публічно-політичних, вольових відносин, що виникають між фізичними та юридичними особами (як суб'єктами громадянського суспільства), державними установами та організаціями (як суб'єктами владних повноважень), має перспективу подальших досліджень.

Ключові слова: *органи державної влади, місцеве самоврядування, громадянське суспільство, права і свободи, населення, громадянин, війна, влада, конституція.*

Вступ. За сучасних умов наукового аналізу потребують окремі аспекти взаємовідносин інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування, їх ролі у формуванні демократичного суспільства. До уваги важливо прийняти характер місцевої автономії як імітації центральної влади, з одного боку, та форми народної влади, з іншого. Місцева автономія дає людям можливість трансформувати свою волю в публічну владу, забезпечуючи відтак реалізацію права народу на місцеву автономію та повну гарантію демократичного розвитку сучасного суспільства.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження різних аспектів громадянського суспільства та його взаємодії з інститутами держави зробили такі вітчизняні та зарубіжні вчені: В. Бабкін, О. Боднар, М. Вайда, Т. Войтенко, Ю. Габермас, О. Косілова, Є. Романенко, І. Федірко, П. Шляхтун, Г. Щедрова та інші.

Необхідно зосередити увагу на роботах таких авторів, як В. Барков «Соціально-політичне становище громадянського суспільства в Україні», Б. Андресюк «На шляху до громадянського суспільства: європейський контекст суспільно-політичного розвитку України», колективні праці В. Сіренка, В. Тимошенко, Т. Ковальчука «Громадянське суспільство в Україні: проблеми становлення», М. Беренштейна, П. Панченка, О. Реєнта «Розбудова громадянського суспільства в Україні», колективну працю за загальною редакцією В. Буреги, В. Заблоцького «Суспільство в період транзиції: український контекст». Також увагу заслуговує монографія «Громадянське суспільство: історія та сучасність» за загальною редакцією професора Т. Розової, де здійснюється аналіз актуальних питань формування громадянського суспільства, а також сучасних положень про вплив держави на громадянське суспільство. У праці подана характеристика історичного розвитку концепції громадянського суспільства. У монографіях «Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку», «Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні» та «Політична система і громадянське суспільство: європейські і українські реалії» за загальною редакцією професора А. Кудряченка досліджено проблеми становлення українського громадянського суспільства. Застосування методу порівняльного аналізу дало змогу вченим розкрити діалектичну взаємозалежність соціально-правової держави та інститутів громадянського суспільства.

Метою статті є визначення механізмів забезпечення взаємодії інститутів громадянського суспільства з органами місцевого самоврядування в умовах глобальних викликів та загроз, а саме під час війни.

Методи дослідження. Дослідження всебічно аналізує динаміку становлення та розвитку громадянського суспільства на теоретичному та практичному рівнях; це виявлення основних закономірностей і факторів впливу на формування громадянського суспільства в умовах воєнного стану, тобто тих процесів і явищ, що впливають на процес його роботи. Доречно за такого предметного поля використовувати аналітичні, теоретичні узагальнення, історичні, науково-аналітичні методи, що сприятимуть виявленню науково-теоретичних засад громадянського суспільства. Узагальнимо, що проблеми громадянського суспільства, зокрема й методологічні аспекти питання, досліджували українські вчені: О. Гарань, В. Полохало, С. Рябов, В. Сидоренко, В. Ткаченко, М. Томенко, В. Шинкарук та ін. До питання взаємин особистості й держави зверненні праці А. Карася, М. Мокляка, М. Поповича. Різні аспекти функціонування громадянського суспільства є предметом аналізу в роботах В. Андрущенка, О. Бабкіної, В. Баркова, Ю. Баумана, А. Білоуса, В. Беха, М. Бойчука, А. Волкова, В. Воронкової, В. Горбатенка, Г. Зеленько, Б. Кухти, О. Кіндратець, А. Колодій, І. Кресіної, С. Рудницького, Ю. Резника, Ф. Рудича, В. Селіванова, О. Скрипнюка, І. Хмелька, Є. Цокура, О. Чувардинського, Ю. Шайгородського, Л. Шкляра та ін. Ці праці заклали основи теоретичного аналізу проблеми.

Результати та дискусії. Сьогодні є різні означення громадянського суспільства, найпоширеніше розкриває його суть як соціуму «із високим рівнем економічних, соціальних, політичних, культурних і моральних властивостей, яке спільно з державою утворює розвинені правові відносини; суспільство рівноправних громадян, яке не залежить від

держави, але взаємодіє з нею заради спільного блага» (Кресіна, 2005, с. 3). Загалом у сучасній політології часто зазначається, що це не є інституційний феномен (на зразок держави, партії чи іншої політичної організація): «Це не утворення, яке в інституційному сенсі чимось відрізняється від суспільства як соціального феномена. Громадянське суспільство є характеристикою суспільства з точки зору його самоорганізації, ступеня розвитку демократії, реалізації прав і свобод людини і громадянина, виконання громадянами своїх політичних обов'язків як носіїв суверенітету, як джерела влади, як свідомих суб'єктів політичної діяльності, як людей, відповідальних за наслідки своїх дій, за майбутнє всього суспільства» (Кресіна, 2005, с. 3).

Згідно з Конституцією, місцеве самоврядування є правом територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища та міста – самостійно вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України. Наведене визначення місцевого самоврядування в Конституції України та Законі України не охоплює зміст цього важливого суспільного явища, а тому не зводиться до права територіальних громад та виборних органів (організацій місцевого самоврядування) самостійно вирішувати певні суспільні проблеми. Вивчаючи природу місцевого самоврядування, важливо пам'ятати, що місцеве самоврядування є одним з базових інститутів здійснення влади в державі, яка прагне до верховенства права (Погорілко, 2003).

Основними принципами функціонування органів місцевого самоврядування в умовах громадянського суспільства, що закріплені в Європейській Хартії місцевого самоврядування, є принципи правової, організаційної та фінансової автономії. Місцеве самоврядування в умовах громадянського суспільства повинно мати певні характерні риси. Різні вчені їх бачать по-різному, але ми погоджуємося із Е. Сенктоном, який до подібних рис місцевого самоврядування відносить такі:

- це не адміністративний підрозділ іншої організації, а окрема юридична особа;
- ним керує орган, до складу якого входять переважно місцеві жителі;
- він має законодавчо визначений спосіб доступу до державних коштів або платежів, які регулюються державою;
- існує певна автономія у вирішенні принаймні одного питання державної політики в межах її кордонів(Сенктон, 2001, с. 13).

На сучасному етапі розвитку України становлення демократичної, правової держави та інституціоналізація громадянського суспільства йдуть пліч-о-пліч та взаємно підсилюють одне одного: повномасштабна війна, розв'язана Російською Федерацією проти України 24 лютого 2022 року, встановила та розвинула міцну та скоординовану взаємодію між органами державної влади та інститутами громадянського суспільства. Накопичені механізми для налагодження та розвитку міцної та скоординованої взаємодії між органами державної влади та інститутами громадянського суспільства. Однак шлях до перемоги не є безпроблемним і потребує постійного реформування та вдосконалення механізмів. Важливо, що конституційність і легітимність державної влади сьогодні має бути повною мірою реалізована в контексті громадянського суспільства. Ступінь цього критерію прямо пропорційний стабільності інститутів громадянського суспільства, розвитку правової та політичної культури громадян.

Єдність українців у всіх аспектах боротьби з російськими окупантами викликала велике захоплення та підтримку в міжнародній спільноті. Після перемоги у війні з окупантами українське суспільство почне низку нових демократичних змін, у тому числі й щодо інститутів громадянського суспільства.

Розвиток механізмів взаємодії між державою та громадянським суспільством зумовлений тим, що насамперед мають бути вдосконалені існуючі відносини між державою та громадянським суспільством. З цією метою слід визначити нові форми такої співпраці, створивши умови для подальшого розвитку інститутів громадянського суспільства та зміцнення конституційних прав громадян на участь у національних адміністративних процесах.

Подібно до європейських угод, що визначають принципи, форми та засади взаємодії органів місцевої влади, громади, громадських активістів та держави, Міністерство юстиції України тривалий час працювало над проектом документа, який визначав би взаємовідносини між державою та громадянським суспільством у Україна. Проте у Верховній Раді України так і не обговорювали цей варіант ідеї. Натомість у сучасну епоху було прийнято низку інших важливих інструментів для налагодження співпраці між організаціями громадянського суспільства, органами місцевого самоврядування та державними органами.

Відтак актуалізовано проблему зв'язків з громадськістю (паблік рилейшнз). Основною функцією паблік рилейшнз у діяльності органів державної влади є встановлення та формування сприйняття влади, що безпосередньо впливає на розвиток атмосфери, сприятливої для продуктивного спілкування між двома сторонами (Колосок, 2003, с. 6–7). Слід зазначити, що Україна все ще шукає креативні шляхи максимізації комунікації між організаціями громадянського суспільства та представниками держави та місцевого самоврядування.

Розроблення механізмів взаємодії між державою та громадянським суспільством зумовлене тим, що в першу чергу необхідно вдосконалити існуючі взаємовідносини урядового та громадянського секторів. Для цього, відповідно, мають бути визначені нові форми такої співпраці, створені умови, що сприятимуть подальшому розвитку інститутів громадянського суспільства, зміцнені гарантії у забезпеченні громадянами своїх конституційних прав щодо участі в процесах державного управління. Протягом тривалого часу у Міністерстві юстиції України розроблявся проєкт документа, що мав би визначати взаємодію держави та громадянського суспільства в Україні, на кшталт подібних європейських угод, де визначалися засади, форми та принципи співпраці органів державної влади з неурядовими організаціями. Однак такий варіант концепції так і не був винесений на обговорення у Верховній Раді України. Натомість для налагодження партнерських відносин між органами державної влади, органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства сьогодні прийнято низку інших важливих документів

Громадянське суспільство України показало високий ступінь стійкості завдяки підтримці міжнародних фондів і національних програм, особливо в країнах ЄС. Активісти об'єднувалися та спиралися на набуті якості та досвід, і тому могли швидко реагувати на виклики війни та адаптувати свою діяльність до мінливих потреб суспільства. Війна також привела до лав активістів багато людей, які раніше не брали участі в подібних заходах. В умовах глобальних загроз згуртованість українського суспільства та готовність до волонтерської праці досягли нових здобутків. У нинішній ситуації громадянське суспільство в Україні та інших країнах відіграє одну з ключових ролей у підтримці України, доглядаючи за доставкою та розподілом гуманітарних вантажів, захищаючи країну, допомагаючи біженцям, документуючи порушення прав людини та військові злочини, сприяючи підтримці України за кордоном.

Наразі конституційні положення в Україні не сприяють розвитку місцевого самоврядування і можуть розглядатися як перешкоди для прогресу. Неефективність місцевого самоврядування частково пояснюється його конституційним устроєм. Як наслідок, Конституція України гарантує право територіальної громади села, селища, міста самостійно вирішувати справи місцевого значення. Це положення дає можливість громадам відмовитися від реалізації своєї автономії повністю або частково, або здійснювати її неправильно чи неадекватно, якщо рівень правових знань і правової культури серед місцевого населення низький.

Відповідно статті 58 части другої Закону України «Про місцеве самоврядування» виконавчі органи районних та обласних рад не виконують управлінських функцій, а їх діяльність зводиться до організації, правового, інформаційного, аналітичного та матеріально-технічного забезпечення діяльності рад. Тому, повноваження місцевих державних адміністративних органів є надто широкими, а закон вимагає від регіональних

представницьких органів самоврядування делегувати адміністративні функції місцевому самоврядуванню.

Таким чином, українська модель організації місцевого самоврядування характеризується тим, що органи державної влади створюються і функціонують не для контролю і нагляду за законністю місцевого самоврядування (як у Західній Європі), а для перебирання на себе основних сфер діяльності місцевого самоврядування. Таким чином, рівень державної влади для управління відповідними регіонами реалізується за допомогою дуальної системи, за якої існує централізовано призначуваний глава державної виконавчої влади, а місцеві органи влади обираються місцевими громадами. У цьому полягає складність децентралізації та місцевого самоврядування.

Громадське суспільство відіграє важливу роль у діяльності держави, мотивує хід історії та розвиток системних відносин в державі. Сценарій, який впливає на суспільство і державну владу, можуть різнитися: від підтримки й допомоги до протидії та революції. У сучасних війнах і збройних сутичках цивільні люди також відіграють важливу роль, на це вказує і досвід у війнах Європи наприкінці XX століття.

Україна, котра все ще сприяє демократичному порядку, складається з великої спільноти громадсько-активних людей, що справляє відчутний вплив на хід подій у країні. За всю історію сили українських громадських організацій протистояли зовнішньому та внутрішньому ворогові. Лише в останні кілька років наша країна пережила кілька революцій: Революція на граніті (1990), Помаранчева Революція (204-2005), Революція Гідності (2013-2014). Відповідно, громадянське суспільство в Україні є постійним учасником публічно-політичних процесів. Саме таким чином діяло українське громадянське суспільство у 2014 році на тлі гібридної агресії РФ та фактичного занепаду оборонної системи України. Саме громадянське суспільство вагомо компенсувало брак кадрових військових, матеріального забезпечення війська та дозволило Україні відстояти значну частину своїх територій, які прагнув захопити ворог. Кардинальним чином сприйняття ролі громадянського суспільства у країні, що воює, змінив досвід війни РФ проти України, починаючи з 2014 року, включно з етапом повномасштабного вторгнення. Цю війну низка політичних аналітиків та світових засобів масової інформації вже охрестили «народною війною» через вагому частку народного спротиву та підтримку Збройних Сил України громадянським суспільством. Про це зазначає статті В. Легкодух, ад'юнкт штатний науково-організаційного відділу Національної академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного в статті «Взаємодія Збройних Сил України та громадянського суспільства у питанні протидії російській пропаганді» (Легкодух, 2023).

Влада також звернулася до громадянського суспільства за підтримкою: відкрита військова агресія проти України з боку Російської Федерації поставила під загрозу не лише свободу, життя та здоров'я мільйонів українських громадян, а й саме існування Української держави. Усвідомлення цього факту призвело до широкої мобілізації громадянського суспільства для надання підтримки органам державної влади та місцевого самоврядування, які працюють над захистом держави, а також для організації вирішення проблем громадян, що потрапили в оточення та в окупованих населених пунктах і зонах конфлікту. Прикладами такої підтримки є заклик Федерації промисловців і підприємців України допомогти Збройним силам України та містам із забезпеченням життєдіяльності, що дозволило десяткам тисяч вимушених переселенців знайти тимчасове житло; збір коштів українською діаспорою; гуманітарна допомога; політичний тиск на уряди країн (Мірер, 2022).

Висновки. Таким чином, українське суспільство поступово усвідомлює важливу роль, яку відіграють інститути громадянського суспільства в житті держави. Інститути громадянського суспільства діють у соціальній, культурній та комунікаційній сферах, у сфері захисту прав людини та аналізу політики, беруть участь у процесах реформ, у тому числі децентралізації. Так, організації громадянського суспільства безпосередньо впливають на діяльність органів влади, виконуючи консультативно-дорадчі (робота в громадських радах, участь у підготовці та аналізі законопроектів) та управлінські функції (антикорупційна

діяльність, контроль за ефективним використанням коштів органами влади та їх посадовими особами). Органи державної влади та органи місцевого самоврядування здійснюють свою діяльність відповідно до умов воєнного стану.

Взаємодія між владою та громадянським суспільством є важливою у протидії військовій агресії проти України. Українське суспільство проявило громадянську зрілість і активно займається волонтерством, організовує допомогу Збройним Силам України, внутрішньо переміщеним особам та іншим людям, які опинилися в складних життєвих обставинах внаслідок збройної агресії російської федерації проти України. При цьому організації громадянського суспільства в більшості випадків виступали партнерами держави, допомагаючи владі оперативно вирішувати проблеми, які неможливо було вирішити в короткі терміни в умовах воєнного стану.

Дієвим інституційним механізмом стимулювання розвитку громадянського суспільства в країнах світу є створення консультативно-дорадчих органів як ефективного засобу безпосередньої участі населення у формуванні та реалізації політики на всіх рівнях, а також при окремих органах законодавчої та виконавчої влади, відповідальних за реалізацію політики. Однак у більшості випадків механізми взаємодії держави та інститутів громадянського суспільства потребують вдосконалення і подальших досліджень у цій сфері.

Українське громадянське суспільство у воєнний час відіграє важливу роль у розбудові правової та демократичної європейської держави. Сьогодні існує потреба у реформуванні українського законодавства з метою доповнення правового статусу громадянського суспільства, зокрема в частині здійснення контролю над органами державної влади у воєнний час та створення сприятливого правового режиму для роботи волонтерських фондів і благодійних організацій. Від початку війни і до сьогодні ці організації громадянського суспільства є основою для змін в Україні.

З огляду на те, що Україна все ще перебуває у стані війни, організації громадянського суспільства не повинні послаблювати свій контроль над органами державної влади. Громадянам варто розвивати інструменти контролю за діяльністю органів державної влади під час війни, а науковій громадськості й надалі варто приділяти належну вагу професійним дослідженням відповідної сфери політичного життя.

Використані джерела:

1. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства: роз'яснення Міністерства юстиції України від 03.02.2011. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0018323-11#Text
2. Системи міського управління. (2001). Е. Сенктон ; пер. англ. С. Куц. Х. : Центр освітніх ініціатив, 95 с. (Демократична освіта). Бібліогр.: с. 87-92.
3. Захистимо Україну разом. Фонд «Повернись живим».https://savelife.in.ua/
4. Ковальчук, С. В. (2019).Правові засади взаємодії громадянського суспільства та органів публічної влади в умовах становлення демократичної правової держави в Україні : dissertation. Львів, 216 с. https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/52883
5. Колосок, С.В. (2003). Зв'язки з громадськістю у формуванні іміджу органів державного управління: Автореф. Дис. ... канд.. наук з держ упр. К. 20с.
6. Конституційне право України (2003). За ред. В. Ф. Погорілка К.: Наукова думка, 732 с.
7. Кресіна, І. (2005). До питання про визначення поняття громадського суспільства і української революції 2004 року. Політичний менеджмент. № 6 (15). С. 3-6.
8. Легкодух, В. (2023). Взаємодія Збройних Сил України та громадянського суспільства у питанні протидії російській пропаганді. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Історія. Вип. 2. С. 57-65.
9. Мірер, П. (2022). Допомогти та не нашкодити. Як стати волонтером під час війни. Суспільне мовлення України. https://suspilne.media/231159-dopomogti-ta-ne-naskoditi-ak-stati-volonterom-pid-cas-vijni/
10. Питання Радника - уповноваженого Президента України з питань взаємодії з громадськими об'єднаннями та добровольчими формуваннями, які беруть участь у забезпеченні національної безпеки : Указ Президента України. Офіційне Інтернет-представництво Президента України. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/2022#Text
11. Про місцеве самоврядування в Україні. (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1997, № 24, С.170.
12. Про сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні: Указ Президента України від 26.02.2024. № 68/2016. URL: https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805
13. Рубців, В. (2008). Всеукраїнський майдан як віха у становленні українського суспільства. Наукові записки [Національного університету «Острозька академія»]. Сер. : Політичні науки. Вип. 3. С. 37-43.

14. Сіленко, А. (2004). Інфокомунікаційні технології та розвиток громадянського суспільства. Політичний менеджмент. № 5. С. 40-55.

References:

1. Vzaiemodiia derzhavy ta instytutiv hromadianskoho suspilstva: roz'iasnennia Ministerstva yustytsii Ukrainy vid 03.02.2011. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0018323-11#Text [in Ukrainian].
2. Systemy miskoho upravlinnia (2001). / E. Senkton ; per. anhl. S. Kuts. Kh. : Tsentr osvitnikh initsiatyv, 95 s. s. 87-92. [in Ukrainian].
3. Zakhystymo Ukrainu razom. Fond «Povernys zhyvym». URL : https://savelife.in.ua/ [in Ukrainian].
4. Kovalchuk, S. V. (2019). Pravovi zasady vzaiemodii hromadianskoho suspilstva ta orhaniv publichnoi vlady v umovakh stanovlennia demokratychnoi pravovoi derzhavy v Ukraini : dissertation. Lviv. 216 s. https://ena.lpnu.ua/handle/ntb/52883 [in Ukrainian].
5. Kolosok, S.V. (2003). Zv'iazky z hromadskistiu u formuvanni imidzhu orhaniv derzhavnoho upravlinnia: Avtoref. Dys. ... kand.. nauk z derzh upr.K. 20 s. [in Ukrainian].
6. Konstytutsiine pravo Ukrainy (2003). / Za red. V. F. Pohorilka K.: Naukova dumka. 732 s. [in Ukrainian].
7. Kresina, I. (2005). Do pytannia pro vyznachennia poniattia hromadskoho suspilstva i ukrainskoi revoliutsii 2004 roku . Polit. menedzhment. № 6 (15). S. 3-6. [in Ukrainian].
8. Lehkodukh, V. (2023). Vzaiemodiia Zbroinykh Syl Ukrainy ta hromadianskoho suspilstva u pytanni protydii rosiiskii propahandi. Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriia : Istoriia. Vyp. 2. S. 57-65. [in Ukrainian].
9. Mirer. P. (2022). Dopomohty ta ne nashkodyty. Yak staty volonterom pid chas viiny. Suspilne movlennia Ukrainy. https://suspilne.media/231159-dopomogti-ta-ne-naskoditi-ak-stati-volonterom-pid-cas-vijni/ [in Ukrainian].
10. Pytannia Radnyka - upovnovazhenoho Prezydenta Ukrainy z pytan vzaiemodii z hromadskymy obiednanniamy ta dobrovolchymy formuvanniamy, yaki berut uchast u zabezpechenni natsionalnoi bezpeky : Ukaz Prezydenta Ukrainy. Ofitsiine Internet-predstavnytstvo Prezydenta Ukrainy. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/2022#Text [in Ukrainian].
11. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. (Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR), 1997, № 24, S.170
12. Pro spryiannia rozvytku hromadianskoho suspilstva v Ukraini : Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26.02.2024 № 68/2016. https://www.president.gov.ua/documents/682016-19805[in Ukrainian].
13. Rubtsiv, V. (2008). Vseukrainskyi maidan yak vikha u stanovlenni ukrainskoho suspilstva. Naukovi zapysky [Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia»]. Ser. : Politychni nauky. Vyp. 3. S. 37-43. [in Ukrainian].
14. Silenko, A. (2004). Infokomunikatsiini tekhnolohii ta rozvytok hromadianskoho Politychnyi menedzhment. № 5. S. 40-55. [in Ukrainian].

Yevhen Verheliuk,
postgraduate student of the Department of Political Science
of the Educational and Research Institute of Political Science and Law,
Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University

Implementation of Mechanisms for Interaction Between Civil Society Institutions and Local Governments During the War

The article defines the concept of "civil society" and the basic principles of functioning of local self-government bodies in civil society, and analyzes the role of civil society, which is particularly important in the context of total war in Ukraine. All Ukrainians take an active part in the public life of the state and contribute to the common victory over the enemy. That is why the role of civil society is so important. The future of our nation depends on the collective strength and unity of every individual. This article explains the importance of civil society institutions in the development and functioning of a democratic state. The legal framework that regulates the interaction between civil society organizations and local governments is studied. The results of the study show that the legal framework governing the interaction and legal relations between local governments and civil society organizations in Ukraine includes the Constitution of Ukraine, international law, certain laws of Ukraine and bylaws An important feature of civil society is its independence not only from the state, but also from public authorities, which include local governments. Local self-government cannot be considered a part of civil society, as it is expressly prohibited by law. On the contrary, the structure of civil society is formed at the will of citizens, not by specific laws, but only by law. In a democratic state, civil society interacts with public authorities. Public authority is a type of socio-political, sovereign and legitimate power based on public interest and impersonality. This system, based on law and legislation, encompasses social, public-political, and volitional relations arising between individuals and legal entities (as subjects of civil society) and state institutions and organizations (as entities of authoritative powers) and holds prospects for further research.

Keywords: *public authorities, local self-government, civil society, rights and freedoms, population, citizen, war, government, constitution.*